

“Yangın güvenliği sistemleri görünmez kahramanlardır”

KASIDER Başkanı Sema Tüfekçiler başarılı gençler ile yaptığı röportaj serisine Risk Mühendisliği ve Danışmanlık Hizmetleri Direktörü Mahir Dedekargınoğlu ile devam ediyor. Risk mühendisliğinin hem sigortacıya hem de sigortalıya aynı anda hizmet eden kritik bir meslek kolu olduğuna dikkat çeken Dedekargınoğlu, “Yangın güvenliği sistemleri ve diğer tüm önlem uygulamaları yapının, işletmenin görünmez kahramanlarıdır” dedi.

“Gençlikte dünyayı, yaşlılıkta gençliği düzeltmeye çalışırız. Ama esasında gençlik, hayattaki bir zaman birimi değil, bir düşünme tarzı değildir size göre de? KASIDER olarak 2021 yılında yaşları genç, ama yaşadıkları deneyimleri engin olan arkadaşlarımız ile röportajlarımıza devam ediyor olacağız ve gençlerimizin bu tecrübelerinden yaş bağımsız olarak hepimiz nasipleneceğiz” diyen KASIDER Başkanı Sema Tüfekçiler başarılı gençler ile yaptığı röportaj serisine Risk Mühendisliği ve Danışmanlık Hizmetleri Direktörü Mahir Dedekargınoğlu ile devam ediyor. Dedekargınoğlu, “Yangınlar, doğal afetler her gün yaşanmaz ancak yaşandığı zaman büyük zararlara yol açabilir ve buna mutlaka önceden hazırlıklı olmak gerekir. Ülkemizde halen yangın sebebi istatistiklerinde sigara açık ara en üstte gelmektedir. Tek başına bu örnek bile toplumsal yangın güvenliği anlamında henüz kat etmemiz gereken çok yol olduğunu göstermektedir.

Kısaca kendinden bahseder misin?

Teşekkürler Sema Hanım. Ben yaklaşık 13 senedir yurt içi ve yurt dışında çeşitli risk mühendisliği pozisyonlarında çalışmış bir elektrik mühendisi ve uluslararası yangın güvenliği uzmanıyım. 2011 yılından 2019 yılına kadar American International Group (AIG) içerisinde hem Türkiye hem de yurtdışı ofislerinde görev yaptım. Mesleki eğitimlerimi AIG bünyesinde Türkiye, Amerika

Birleşik Devletleri ve Güney Afrika’da tamamladıktan sonra Global Yüksek Riskler Uzman ekibine seçildim ve Asya, Avrupa, Amerika, Ortadoğu ve Afrika’da risk analizi, hasar önleme, risk yönetim danışmanlığı görevlerinde bulundum. İlgilendiğim başlıca faaliyet kolları, endüstriyel tesisler, ağır sanayi- yüksek riskli faaliyetler, enerji tesisleri ve ticari işletmelerdir.

Risk mühendisliği sigorta sektöründe nasıl bir önem arz etmektedir?

Risk mühendisliği hem sigortacıya hem sigortalıya aynı anda hizmet eden kritik bir meslek koludur. Sigortacının riski doğru değerlendirmesini ve doğru kararlar almasını sağlamak için riskleri objektif bir gözle, pek çok mühendislik

disiplininden faydalanarak inceler, tespitlerini yapar ve raporlamasını gerçekleştirip tüm bulguları detaylı olarak paylaşır. Sigortalılar, objektif bir değerlendirme sonucunda risklerinin durumunu dışarıdan, objektif bir gözden öğrenirler ve ileride maddi hasarlara, iş durmasına veya yaralanma ve can kayıplarına sebep olabilecek riskler hakkında uyarılmış, bilgilendirilmiş olurlar. Risklerin iyileştirilmesi, alınabilecek önlemler, mevcut önlemlerin daha etkin ve verimli hale gelmesi gibi konularda kendilerine öneriler sunulur. Risk mühendisliği, doğal afetler, yangınlar gibi pek çok tehlike için önlem alma, hazırlık bilincini geliştirmek, can ve mal kaybını önlemek, milli serveti korumak için çalışan bir mühendislik alanıdır.

Sen yurtdışında da uzun süre global bir şirkette bu hizmette bulundun, dünyada bu mesleğe bakış Türkiye dekine göre nasıl farklılıklar göstermektedir?

Risk mühendisliğinin önemi özellikle son yıllarda yaşanan büyük doğal afetler sonrasında dünya çapında daha iyi anlaşılmaya başladı. Ancak mesleğe olan bakış ve verilen önem ülkeden ülkeye farklılık gösteriyor. Yaşanan acı olaylardan ders çıkarıp gereken iyileştirmeleri, önlemleri almak için çaba gösteren coğrafyalarda risk mühendisliği gibi meslek kollarının önemi daha belirginleşiyor. Şu anda Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Japonya gibi ülkeler yangından korunma, doğal afetlere karşı hazırlık konularında başı çekmektedir.

Türkiye’de özellikle 1990’ların başından beri yangın güvenliği konusunda atılmakta olan adımlarla birlikte risk mühendisliği mesleği de yükselişte diyebiliriz. Ancak halen gidecek çok yolumuz, tamamlamamız gereken çok çalışma olduğunu düşünüyorum. En önemli husus, risk mühendisliği faaliyetlerinin birer yan prosedür değil, yapılması elzem olan bilimsel çalışmalar olduğunun tüm sektörçe

anlaşılması ve tabii risk mühendisliği çalışmalarının da buna uygun olarak gerçekleştirilmesidir.

Sigortacılık açısından risk her yerde aynı mı değerlendiriliyor? Yoksa ülkeler arasında farklılıklar var mıdır?

Sigorta şirketlerince risk değerlendirmesinin teorik temel prensipleri genel olarak aynı kalmakla birlikte pratikte her coğrafyada olağan değişiklikler gözlenebiliyor; bunda başlıca etkenler olarak uluslararası ve yerel piyasa koşulları, sigorta şirketlerinin kendi iç dinamikleri, risk iştahı, sosyo ekonomik faktörler, coğrafi riskler ve kültürel farklılıkları sayabiliriz.

Ancak risk mühendisliğini bundan tamamen ayrı tutmak gerekir. Risk mühendisliği bilimsel yöntemleri kullanarak çalışmasını objektif olarak yapmalıdır. Bu çalışmanın sonuçları tutarlı ve bağımsız olmalıdır. Değişiklik gösterme alanı olmamalıdır. Örnek olarak bir yangının kimyasal aşamaları, yangına veya doğal afete karşı alınması gereken önlemler, yukarıda saydığımız tüm faktörlerden bağımsızdır ve değişmez. Risk mühendisliği benim için tam bir bilimsel alandır ve bilimsel kurallar evrenseldir.

Geçtiğimiz günlerde NFPA “in, bir sertifikasını aldın, Türkiye’de bu sertifikaya sahip tek sigortacı sensin diye biliyorum şu an, nedir bu sertifikanın önemi?”

Evet, öncelikle çok kısaca NFPA den bahsetmek isterim; National Fire Protection Association – Amerikan Ulusal Yangından Korunma Kurumu, 1896 yılında kurulmuş olup 125 yıldır yangın, elektrik ve ilgili tehlikelerden kaynaklanan ölüm, yaralanma, mal ve ekonomik kaybı ortadan kaldırmak için çalışan uluslararası bir kâr amacı gütmeyen kuruluştur. NFPA, 125 yılın birikimini 300’den fazla kod ve standart içerisinde toplamış olup, bunlar sadece ABD’de değil Türkiye

dahil tüm dünya ülkelerinde kabul görmüş, referans alınmakta ve çok büyük bir bölümünde yapılarda uygulanmaktadır. NFPA için yangın güvenliği biliminin global anlamda öncü kuruluşudur demek doğru olacaktır.

Benim almış olduğum Certified Protection Specialist (CFPS) sertifikası; yangın önleme uygulamaları, aktif ve pasif tüm yangın güvenliği sistemlerinin dizayn, bakım, işletmesi, acil durum eylem planlama, eğitimler, iş sürekliliği, risk yönetimi gibi konularda NFPA in ilgili kod ve standartlarına bağlı olarak düzenlediği sınavı geçmiş, eğitim ve mesleki tecrübeleriyle kriterleri sağlamış olan kişiye NFPA in Massachusetts-ABD’deki merkezinden verilmektedir. Sertifikanın sahibi, uluslararası yangın güvenliği uzmanı olarak dünyanın hemen hemen her coğrafyasında faaliyet gösterebilmektedir.

Yangın güvenlik önlemleri sana göre Türkiye’de nasıl bir mertebeye ve ilgili yönetmeliklere uyum konusunda bina sahipleri ve inşaat şirketleri ne kadar bilinçli?

Türkiye’de yangın güvenlik önlemlerinin yeterli olduğunu maalesef söyleyemeyiz. Bunun pek çok sebebi var. En başta gelenleri; kurulu yangın güvenliği sistemlerinin yetersizliği, kullanılan malzemelerin uygun olmaması, plansız yapılaşma, toplumsal anlamda yangın eğitimlerinin sınırlı olması, yangından korunma yönetmeliğimizin halen eksikliklerinin bulunması, denetimlerin sınırlı kalması. Yangın güvenliği konusunda ileri seviyede olan ülkelerde bilimsel çalışmaların ve yapılanmaların 1800’lü yıllarda başladığını görüyoruz. Türkiye’de ise ilk yönetmelik 1992 yılında yürürlüğe giren İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yangından Korunma Yönetmeliği’dir. O tarihten günümüze 3 kez yeni değişikliklerle tekrar yayınlanmıştır. Ancak halen

pek çok değerli hocamızın da üzerinde hemfikir olduğu üzere geliştirilmesi gereken pek çok noktası vardır. Bina sahipleri ve inşaat şirketlerinin bir bölümü yangın güvenliği önlemlerine büyük önem verse de maalesef büyük bir çoğunluk halen bu önlemleri geri dönüşü olmayan yatırım gibi görmektedir. Bu durum ülkemizde sigortalılık oranının düşüklüğü ve sigorta poliçesine pek çok zaman gereksiz harcama olarak bakılmasıyla paralellik göstermektedir.

Yangın güvenliği sistemleri ve diğer tüm önlem uygulamaları yapının, işletmenin görünmez kahramanlarıdır. Yangınlar, doğal afetler her gün yaşanmaz ancak yaşandığı zaman büyük zararlara yol açabilir ve buna mutlaka önceden hazırlıklı olmak gerekir. Ülkemizde halen yangın sebebi istatistiklerinde sigara açık ara en üstte gelmektedir. Tek başına bu örnek bile toplumsal yangın güvenliği anlamında henüz kat etmemiz gereken çok yol olduğunu göstermektedir.

Tüm yangın güvenlik önlemlerinin alındığı bir durumda yangın sigortalarına ait hasarlar da nasıl bir iyileşme olabileceğini öngörmektesin?

Bu konuyu açtığınız için çok teşekkür ederim. Yangın güvenlik önlemlerinin seviyesi, miktarı, gerekliliği sadece ülkemizde değil tüm dünyada çok tartışmaya yol açan konular. Sıfır risk diye bir kavram elbette bulunmamaktadır ancak önlemler ve hazırlık bilinci ne kadar artarsa risk o derece küçülecektir. Uluslararası kodlar ve standartlarda temel olan metot, güvenliği sağlayabilecek minimum gereksinimleri belirlemektir. Bu minimumun yani olmazsa olmazın üzerine ne kadar ek önlem almırsa riskler de o kadar azalır. Belirttiğim

üzere ülkemizin yangından korunma yönetmeliği henüz çok yenidir ve uygulamalarda, dizayn, kurulum, işletme, bakım-test-kontrol ve gereklilik algısı anlamında pek çok sorun yaşanmaktadır.

Dünya geneline bakıldığında risk analizi ve sonuçlarına bağlı olarak gerekli önlemlerin alınmasında en yaygın yaklaşım, NFPA'de de yoğun şekilde değinilen "Maliyet-Kazanç Analizi"dir. Bunu kısaca açıklamak gerekirse; önlem alınmadan önceki mevcut durumda hasar

beklentisi hesaplanmalıdır. Daha sonra alınacak önlemin maliyeti ve bu önlem alındıktan sonraki hasar beklentisi hesaplanmalıdır. Böylece alınan önlemin maliyeti ile sağladığı hasar beklentisi düşüşü kıyaslanarak, alınacak önlemlerin mali anlamda işletmeye, yapıya faydası net şekilde gözler önüne serilecektir. Bu hesaplama ve analizler kesinlikle bilimsel metotlarla, yangın modelleme teknikleri ile yapılmalıdır. Böylece yangınlara, afetlere hazırlık ve risk yönetimi bilincine büyük katkı sağlanıp pek çok hasar önlenebilecektir.

Türkiye'de çok başarılı bir isim olan sevgili Mustafa Nazlıer ile beraber çalışıyorsun, işini bu kadar

titizlikle yapan, mesleğine büyük bir saygı duyan, başarılı ve deneyimli bir isim ile çalışmak nasıl bir duygu ve kendisi ile nasıl bir sinerji oluşturdu?

Mustafa Bey sadece Türkiye'de değil global sektörde de tanınan çok değerli bir isim. Tüm büyük projelerde hem reasürörlerin, hem sigorta şirketlerinin, hem de diğer pek çok sektörden büyük grupların ilk tercihi. Bunun sebebi, kalite, bilimsellik ve etikten ödün vermiyor olması ve işinde çok

yetkin, uzmanlaşmış ve aynı değerleri paylaşan bir ekiple çalışıyor olması. Ben Ekol Grubunda Risk Mühendisliği ve Danışmanlık Hizmetleri Direktörü olarak görev yapıyorum. Mustafa Bey ve diğer çalışma arkadaşlarım ile mükemmel bir sinerji oluşturduğumuzu düşünüyorum. Bence başarının ve verimli çalışmanın sırrı sevdiğin ve inandığın işi zevkle yapıyor olmaktan geçiyor. Ekol Grubu olarak Hasar İncelemeleri, Kök Neden Analizi ve Risk Mühendisliğinde çitayı en üst seviyede tutup

hem iç hem dış piyasada hizmetlerimizi ve projelerimizi sürdürüyoruz. Ekol Grubu bildiğiniz üzere üniversiteler, akredite laboratuvarları, meslek odaları ve diğer pek çok kurumla birlikte çalışmalar yürütmektedir. Risk yönetimi ile ilgili danışmanlık, eğitim ve proje hizmetlerimiz uluslararası standartlarda hem sigorta sektörünü hem diğer tüm sektörlerden direkt müşterilerimizi kapsamaktadır. Biz risk yönetim sürecini bir bütün olarak değerlendirmekteyiz; Hasar Önleme, Risk Analizi, Teminat Kapsamları, Tedbirler, Eğitimler + Hasar Esnası Yönetimi + Hasar Sonrası Yönetimi – Kök Neden Analizi ve Hukuksal Süreçlerde olabilecek en yetkin, bilimsel ve kaliteli hizmeti sunmaktayız.